

Aria Mineralia

Larisa Crunțeanu

Curator: Julia Harasimowicz

12.09 – 11.10.2018

(...) I knock at the stone's front door
'It's only me, let me come in.
I want to enter your insides,
have a look around,
breathe my fill of you.' (...)

Wisława Szymborska, *Conversation with a Stone*, 1962,
din volumul *Poems New and Collected: 1957-1997*,
traducere din polonă de Stanislaw Barańczak și Clare Cavanagh

CONVERSATION WITH A STONE

Proiectul Larisei Crunțeanu a început cu două întâlniri. Prima a fost cu artista Sonja Hornung în cadrul proiectului de cercetare Femina Subtetric în 2015. Împreună au studiat cazul fabricii post-socialiste APACA, abordând teme precum prezența în media, politici de gen și putere.

Cea de-a doua întâlnire a fost strâns legată de prima. La finalul colaborării lor, în timpul unei plimbări prin centrul Bucureștiului, Crunțeanu și Hornung au dat peste un obiect bizar: o boxă de sunet tăcută, camuflată sub formă de piatră, așezată în iarbă. Descoperirea paradoxală a dat naștere mai multor întrebări legate nu numai de natura obiectului și de utilitatea sa, dar și de ceea ce ar fi putut spune, ce s-ar fi putut auzi din ea. Era aceasta o voce aparținând unui grup mai mare? Care era funcția sa în mediul natural?

Crunțeanu se concentrează asupra obiectului propriu-zis. Ea pune întrebări despre această descoperire ciudată, întrebări care desigur, rămân fără răspuns. Expoziția *Aria Mineralia* preia modelul gândirii sale, un labirint de asocieri personale, simboluri comune și referințe culturale - absurd și suprarealismul cu o privire critică asupra societății.

Crunțeanu invită privitorii la observare conștientă. La fel ca într-un film documentar despre natură ea ne arată un obiect în „habitatul” său. În calitate de observatori, suntem provocați să ne asumăm perspectiva din momentul descoperirii obiectului și să re trăim acel moment. Suntem forțați să facem distincția dintre ce este natural și ce este artificial în jurul nostru și să ne întrebăm ce înseamnă această confruntare. La început, spațiul expozițional poate evoca asocieri cu o grădină kitsch din plastic. Absurdul situației poate fi înlocuit de o atmosferă mai întunecată, prin efectul asocierilor create cu un tip de panopticon modern, în care natura se metamorfozează imperceptibil într-un sistem tehnologic de supervizare.

Toate lucrările prezentate conțin referințe către procese de mimetism, însă artista nu folosește efectul său cu un scop pur estetic. Una dintre referințe este reprezentată de o sculptură din ceramică ce imită una dintre boxe. Astfel, imitația este dezvăluită ca atare, creând o altă variație a formei originale a pietrei. Gestul amintește de interpretările filosofice asupra mimetismului, precum cele ale lui Jacques Lacan sau Roger Caillois, pentru care fenomenul nu este legat de supraviețuire și de protecție, așa cum suntem obișnuiți din științele naturale. Mai degrabă, mimetismul este aici înțeles ca seducție a imaginii de fundal și pierdere graduală a personalității. Astfel, un obiect din ceramică nu mai este o piatră reală, și nici măcar o copie a sa – ceea ce rămâne este doar forma.

Alte reflecții asupra mimetismului apar sub forma unei instalații de sunet în care pietrele poartă o conversație între ele. Aranjamentul lor în spațiu permite publicului să pătrundă în mijlocul acestei formațiuni bizare. Obiectele (Creaturile? Aparatele? – statutul lor este dificil de definit) produc sunete ce imită zgomote umane: grohăituri, mormăieli, hohote de râs, chiar și strigăte cu conținut politic. Publicul ascultă această discuție – *Aria Mineralia*, a cărei structură nu are sens în logica comunicării umane (un răspuns plin de umor la imitarea limbajului uman de către pietre este lucrarea *O Poveste cu 255 de Părți Posibile*, unde artista reinterpretează bine-cunoscutul joc *hârtie/piatră/foarfeci*). Publicul se poate plimba în jurul obiectelor creându-și propria narațiune, recunoscând în același timp și erorile logice din conversația pietrelor. Crunțeanu pare să pună sub semnul întrebării natura acestor erori, dacă ele sunt reminiscențe ale propriilor noastre greșeli de comunicare în viața de zi cu zi. Non-sensul imitării vocilor umane ne reamintește de o altă teorie a mimetismului – aspectul său cultural descris ca reiterare (în scop manipulator) a anumitor simboluri, comportamente similare celor prezente și care ar consolida conștiința unui anumit grup.

Titlul lucrării, *Esprit de Corps*, se referă la definirea unui sentiment de comuniune în urmărirea unui scop. Așa cum și artista evidențiază, acest concept este deosebit de important în contexte militare, unde măsoară distanța cognitivă și emoțională între membrii unui grup în misiune, astfel încât unitatea să poată funcționa ca un singur organism, cât mai eficient posibil. Camuflarea obiectelor într-un spațiu este și ea asociată cu comportamente militare. „Vizibil și invizibil în același timp, camuflajul este arta ascunderii la vedere. Atunci când artificialul care pare natural, minciunile se pot transforma în adevăr”, afirmă artista.

Crunțeanu analizează atent fenomenul camuflajului și ia în considerare conotațiile sale militare și biologice. Ea ne atrage atenția asupra lor într-o încercare de a înțelege natura, prin conexiunea sa directă cu cea din urmă. Artista își folosește propriul corp pentru a îmbrăca un costum de efecte speciale, încercând să se piardă în mediul înconjurător, conform unei referințe la teoria lui Caillois. Omul de cultură francez susține că mimetismul nu este asociat instinctului de supraviețuire, ci dimpotrivă, cu capitularea totală. Un individ poate fi sedus sau atras de mediul înconjurător. Acesta este absorbit de spațiu, devine o parte din spațiu, individualitatea sa este complet dezintegrată. Crunțeanu pare să sugereze subtil că această pierdere a sinelui ne poate afecta existența noastră de zi cu zi atunci când ne pierdem în lumea din jurul nostru, fără să ne dăm seama.

Un rezumat al temelor discutate este *O conversație între trei muncitori...*. Punctul său central este design-ul unei instalații din materiale simple, cu trimiteri la materia organică: lemn neprelucrat și țesături. Lucrarea este un fel de hibrid de spațiu de birou și de uniformă de muncitor, unind muncitorul cu munca într-un întreg, chiar în momentul în care această conexiune este creată. Pentru majoritatea duratei expoziției, scenografia funcționează ca un fel de sculptură *in situ* – uniformele muncitorilor așteaptă ca acțiunea să înceapă. În timpul performance-ului, spațiul expozițional se transformă într-unul de birou, un loc de muncă pentru trei personaje interpretate de artistă. Protagonistii lui Crunțeanu sunt oameni cu diferite poziții pe scara ierarhică corporatistă, încercând să ducă la responsabilitățile lor zilnice. Metafora sumbră a lucrării transferă fenomenul mimetic în mediul muncii în modernitate - biroul..

Expoziția *Aria Mineralia* este un pas important în cariera artistei și o confirmare consistență a intereselor sale timpurii. Este o redare a unui parcurs nuanțat de gânduri și de asocieri ce se confruntă cu imposibilitatea cunoașterii depline. Autoarea structurează această dilemă a (re)cunoașterii în factori și deși știe că nu va putea înțelege fenomenul din jurul obiectului descoperit, ea poate încerca să înțeleagă propria sa realitate prin intermediul acestuia. Artista nu construiește un discurs moralizator, ci abordează critic problematici sociale al căror absurd este uneori tratat cu umor. Crunțeanu realizează în practica sa artistică ceea ce Maria Szyszkowska a definit pe la mijlocul anilor 1980 ca fiind „filosofia vieții de zi cu zi” – refuzul unei gândiri simpliste, rezolvarea problemelor în moduri non-convenționale, mai ales în cazuri în care schimbările se produc rapid, iar procesele tehnologice și bio-politice ridică provocări specifice. Reflecția asupra activităților artistice reprezintă o confruntare cu ceea ce nu poate fi adresat prin logică.

- Julia Harasimowicz

Prima prezentare a expoziției Aria Mineralia va avea loc la Galeria Anca Poterașu în perioada 12.09-11.10.2018, iar apoi va putea fi vizitată la Zachęta Project Room în Varșovia între 19.10-02.12.2018.

Expoziția face parte din programul expozițional „F vs F”, inițiat de Larisa Crunțeanu și Sonja Hornung, produs de Copia Originală și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) cu sprijinul partenerilor: Galeria Anca Poterașu, Fundația META, Centrul Național al Dansului București, Ex-Embassy Berlin, White Wave, Alexandru Dan Photography și Zachęta - Galeria Națională de Artă.

Programul „F vs F” este co-finanțat de AFCN. Acesta nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul programului sau de modul în care rezultatele programului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

.....

Larisa Crunțeanu a studiat Fotografie și Imagine Dinamică, iar în prezent este doctorand la Universitatea de Artă din București. Artista lucrează cu video și performance, la intersecția dintre cercetare și explorare, adeseori în cadrul unor proiecte colaborative, creând contexte pentru dezvoltarea unor noi practici artistice. **Expoziții personale și de grup în instituțiile și galeriile (selecție):** tète Berlin (2018); MAB,FAAP, Sao Paulo (2017); Projektraum LS43, Berlin (2017); Martin Gropius Bau, Berlin (2016); District Berlin, Berlin (2016); RKI Gallery Berlin (2015); Galeria Ivan, București (2015); Atelier 35, București (2013); Muzeul Național de Artă Contemporană & B5 Studio, Târgu Mureș (2014); Salonul de Proiecte, Vienna Art Fair, Viena (2013); Muzeul Național de Artă Contemporană, București (2013); Salonul de Proiecte, București (2013); Galeria Posibilă, București (2012); Atelier 35, București (2012); tranzit.ro, București (2012); Spațiul Platforma, București (2012); Sala Dalles, București (2011).

Selected performances: "A Conversation Between Two Workers and a Rock", cu Sonja Hornung, FORUM Stadpark, Graz (2018); "Bite a Tail, Grow a Head", solo performance, FAAP Residency, Sao Paulo (2017) & tranzit.ro, București (2018); "Librarian for The Library by Galerie International", Blask Brzask Festival, Łodz (2017); "Do as I do as I do as I do", Black Hyperbox, Centrul Național de Dans București (2016); "Things that Don't Matter" - cu Xandra Popescu, Muzeul Național de Artă Contemporană, București; DISKURS FESTIVAL Giessen, Institutul Cultural Român de la Viena (2016); "Things for Money" - cu Xandra Popescu, Museums Quartier, Viena (2014); "100 Loafs" - cu Alice Gancevici, performance în spațiul public, București (2012); "The Firecracker Concert", Muzeul Național de Artă Contemporană București (2011); "I Hope This Gets to You" - cu Maria Pitea și Adrian Cristea, Prague Fashion Quadriennale, Praga (2011); "Storm", Opera Națională din București; "The Future of Romanian Contemporary Art", Centrul Național de Dans București (2010).